

EITEM AR YR AGENDA: 7

PWYLLGOR ARCHWILIO AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

28ain Ionawr 2013

STRATEGAETH ARCHWILIAD MEWNOL 2011 HYD AT 2015

**Adroddiad gan Mike Halstead, Pennaeth Gwasanaethau
Archwilio a Chaffael**

DATGANIAD STRATEGAETH

1 Strategaeth gyffredinol y gwaith Archwilio Mewnol yw:

"I gyflwyno cynllun archwilio yn seiliedig ar risg mewn modd proffesiynol, annibynnol, i ddarparu barn ar y lefel o sicrwydd y gellir rhoi i'r sefydliad ar amgylchedd y rheolaeth fewnol, ac i wneud argymhellion i'w wella."

2 Mae cylch gwaith Archwilio Mewnol i'w gael yn y Cytundeb Lefel Gwasanaeth ar gyfer darparu gwasanaethau ariannol gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy am y cyfnod 1^{af} Ebrill 2011 hyd at 31^{ain} Mawrth 2013. Isod, rhestrir ac ymhelaethir ynghylch y mesurau sydd mewn lle ar gyfer cyflwyno manyleb ac amserlen y gwasanaethau sydd yn y Cytundeb.

SAIL STATUDOL AR GYFER ARCHWILIO MEWNOL

3 Mae'r gofyniad am swyddogaeth Archwilio Mewnol gan awdurdod lleol ymhlyg yn adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau "wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu'n gywir eu materion ariannol". Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 yn gwneud gofyniad penodol fod "corff perthnasol yn cynnal system ddigonol ac effeithiol o archwilio mewnol i gofnodion cyfrifyddu yn fewnol a'i system o reoli mewnol, a hynny yn unol â'r arferion archwilio mewnol priodol".

DIFFINIAD AC AMCAN

- 4 Swyddogaeth sicrwydd yw Archwilio Mewnol sydd, yn anad dim, yn darparu barn annibynnol a gwrthrychol i'r sefydliad ynghylch yr amgylchedd reoli, ac mae hynny'n cynnwys rheoli risg, rheolaeth a llywodraethu, a hynny trwy werthuso pa mor effeithiol ydyw wrth gyflawni amcanion y sefydliad. Mewn ffordd wrthrychol, mae'n archwilio, yn gwerthuso, ac yn adrodd ynghylch pa mor ddigonol yw'r amgylchedd reoli fel cyfraniad i'r defnydd cywir, economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau. Mae'r amgylchedd reoli'n cynnwys holl weithrediadau'r awdurdod, ei adnoddau, ei wasanaethau, a'i gyfrifoldebau at gyrrff eraill.
- 5 Mae'r Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio yn ei gwneud yn ofynnol i ATAGC lunio Datganiad Llywodraethu Blynyddol bob blwyddyn. Mae'r Datganiad yn adeiladu ar y gofyniad blaenorol i lunio Datganiad ar Reolaeth Fewnol ac yn lledu ei gwmpas i ymdrin â'r modd y mae'r Awdurdod yn cynnal ei fusnes yn fewnol ac wrth ymdrin ag eraill.
- 6 Mae'r Pennaeth Archwilio yn darparu adroddiad blynyddol i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethiant, a hynny er mwyn cefnogi'r modd y caiff y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ei lunio. Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys barn ynglŷn â digonolrwydd ac effeithiolrwydd y systemau rheoli risg, a'r amgylchedd rheolaeth fewnol; datgelu unrhyw gymwysterau i'r farn honno ynghyd â rhesymau; crynodeb o'r gwaith archwilio y mae'r farn honno wedi ei seilio arni; y graddau y dibynnwyd ar waith cyrff sicrwydd eraill; ac unrhyw faterion a ystyrir yn berthnasol i lunio'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.
- 7 Mae Archwilio Mewnol yn gweithredu mewn rôl ymgynghorol wrth gynghori rheolwyr ynghylch materion sydd o fewn ei gylch gwaith, megis gweithredu'r rheolaethau priodol o ran prosiectau, datblygiadau a systemau newydd. Yn y cynllun archwilio, pennir yr union ddyraniad o adnoddau mewn perthynas â'r gwaith ymgynghorol. Caniateir dyraniadau amser ar wahân ar gyfer gweithgarwch ymgynghorol, gwaith sy'n ymwneud â thwyll ariannol ac archwiliadau dilynol.

STATWS

- 8 Mae Archwilio Mewnol yn atebol i'r Trysorydd at ddibenion rheolaeth llinell, ac mae'n gymorth i gyflawni swyddogaethau statudol y Prif Swyddog Ariannol, fel y diffinnir hynny yn Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972. Fodd bynnag, mae Archwilio Mewnol yn annibynnol o ran ei waith cynllunio a'i weithrediad.
- 9 Mae gan y Pennaeth Gwasanaethau Archwilio fynediad uniongyrchol at y Prif Swyddog Tân, pob lefel o reolwyr, a'r aelodau etholedig. Mae gan Archwilwyr Mewnol awdurdod i:
- fynd i mewn i unrhyw un o sefydliadau'r awdurdod ar unrhyw adeg resymol.
 - cael mynediad at yr holl gofnodion, gwybodaeth a gohebiaeth sy'n ymwneud ag unrhyw drafodion ariannol neu drafodion eraill fel y tybir yn angenrheidiol, a hynny at ddibenion adolygiadau a/neu ymchwiliadau fel rhan o archwiliadau.
 - gwerthuso pa mor ddigonol ac effeithiol yw'r rheolaethau mewnol sydd wedi eu bwriadu i sicrhau asedau a data, a hynny er mwyn cynorthwyo rheolwyr i atal a chanfod twyll ariannol.
 - gofyn am esboniadau fel y tybir yn angenrheidiol er mwyn eu bodloni eu hunain fod unrhyw fater sydd dan ymchwiliad yn gywir.
 - ei gwneud yn ofynnol i unrhyw un o weithwyr ATAGC gyflwyno arian, deunyddiau neu unrhyw eiddo arall sy'n perthyn i'r awdurdod a sydd yn eu meddiant hwy neu dan eu rheolaeth hwy.
 - mynd at gofnodion sy'n perthyn i drydydd partion, megis contractwyr neu bartneriaid, pan fo angen hynny a phan fo'n briodol.

DARPARU'R GWASANAETH ARCHWILIO

- 10 Pennaeth y Gwasanaethau Archwilio sy'n gyfrifol am ddarparu'r gwasanaeth archwilio, a hynny yn unol â'r Gwasanaeth Lefel Gwasanaeth. Er mwyn sicrhau y gwneir hyn, mae trefniadau priodol ar gael ar gyfer:
- pennu a chyflwyno'r gwaith sydd i'w gyflawni, yn seiliedig ar Asesiad o Anghenion a phroses gynllunio sy'n seiliedig ar risg, cynllun archwilio blynyddol o'r ochr weithredol a chynlluniau gwaith misol. Mae pob cynllun yn seiliedig ar asesu risg.

- darparu'r adnoddau angenrheidiol ar gyfer darparu'r cynllun archwilio, y sgiliau angenrheidiol (o ran archwilio yn gyffredinol, ac mewn meysydd technegol) a chyfleusterau cefnogol, megis cyfleusterau Technoleg Gwybodaeth, offer a phrosesau rheoli a gweinyddu.
- 11 Bydd y gwasanaeth Archwilio Mewnol yn cael ei ddarparu ar sail Asesiad o Anghenion (**Atodiad A**), sef dull sy'n seiliedig ar risg, a hynny er mwyn pennu anghenion yr Awdurdod ar ddechrau'r flwyddyn a chynlluniau gweithredol manwl a fydd yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio yn flynyddol i'w cymeradwyo. Mae'r asesiad yn nodi nifer y diwrnodiau sydd eu hangen i Archwilio Mewnol allu adolygu'n ddigonol y meysydd dan sylw, a lefel Asesiad Risg ar gyfer pob aseiniad archwilio a gynllunir. Amcan blaenaf y dull hwn yw sicrhau bod Archwilio Mewnol yn gallu cyflwyno barn ynghylch yr amgylchedd reoli, trwy gyfeirio adnoddau digonol yn seiliedig ar risgiau perthynol y gweithrediadau, yr adnoddau a'r gwasanaethau dan sylw, a hynny gan ddefnyddio proses Asesu Risg ffurfiol. Mae proses yr Asesu Risg yn cadw mewn cof amrywiaeth o risgiau strategol, corfforaethol, gwasanaethol a gweithredol, gan gynnwys y rhai a nodir trwy'r broses Rheoli Risg, a chan yr archwilydd allanol, a barn yr uwch reolwyr ynghylch y materion hyn. Lle nad yw'r adnoddau sydd ar gael yn rhai y mae Pennaeth y Gwasanaethau Archwilio yn eu hystyried yn ddigonol ar gyfer rhoi barn o'r fath, adroddir hyn i'r sefydliad trwy'r Panel Gweithredol.
- 12 Mae'r Cynllun yn cydbwysu'r gofynion canlynol:
- yr angen i sicrhau y bydd y Cynllun Archwilio yn cael ei gwblhau i'r lefelau targed a sefydlwyd gan ddangosyddion perfformiad yr adain;
 - yr angen i sicrhau bod y systemau ariannol craidd yn cael eu hadolygu'n ddigonol er mwyn darparu sicrwydd fod gan y rheolwyr drefniadau priodol mewn lle ar gyfer rheolaeth ariannol y bydd yr Archwiliad Allanol yn dibynnu arno;
 - yr angen i adolygu trefniadau strategol a gweithredol eraill yn briodol;
 - yr angen i gael amser heb rwymedigaeth ar gael i ymdrin â materion na chynlluniwyd ar eu cyfer ac a allai fod yn gofyn am adolygiad neu ymchwiliad;
 - dyraniad perthynol yr adnoddau, rhwng sicrwydd, rhai'n ymwneud â thwyll ariannol a gwasanaethau ymgynghorol a ddarperir gan archwilio mewnol.

- 13 Bydd y cynnydd yn erbyn y cynllun gweithredol a chynnwys y cynllun yn cael ei gadw dan adolygiad gan Bennaeth y Gwasanaethau Archwilio mewn cysylltiad â'r Trysorydd, a thrwy fonitro datblygiadau corfforaethol a datblygiadau'r gwasanaeth. Bydd y Pwyllgor Archwilio yn cael gwybod am berfformiad yn erbyn y cynllun gweithredol.
- 14 Bydd Archwilio Mewnol yn cydymffurfio â Chanllawiau'r Bwrdd Arferion Archwilio ar gyfer Archwilwyr Mewnol, fel y'u dehonglir gan God Ymarfer CIPFA ar Archwilio Mewnol mewn Llywodraeth Leol yn y DU, ac mae disgwyl i'r holl staff gydymffurfio ag unrhyw safonau proffesiynol priodol eraill. Bydd Pennaeth y Gwasanaethau Archwilio yn sicrhau bod Llawlyfr Archwilio wedi'i ddiweddarau mewn lle, sy'n rhestru'r safonau disgwylidig, a bydd yn monitro cydymffurfiad â'r safonau hyn, yn cynnwys y rhai sy'n ymwneud â chynllunio, cynnal ac adrodd ynghylch aseiniadau archwilio.
- 15 Yn 2003, fe wnaeth Archwilio Mewnol roi ar waith becyn hyfforddi CIPFA i archwilwyr, ac roedd cyswllt rhwng hwnnw â'r broses datblygu ac adolygu blynyddol mewn perthynas â phob aelod o'r staff. Yn ddiweddar, mae CIPFA wedi diweddarau'r pecyn hyfforddi hwn gyda'r *Excellent Auditor*, a rhoddwyd hwn ar waith ar gyfer yr holl staff er 2007/08. Mae'r pecyn hyfforddi hwn wedi ei gynllunio i sicrhau bod yr hyfforddiant perthnasol yn cael ei adnabod a'i ddarparu i bob archwilydd, er mwyn eu galluogi i gael y lefel o sgiliau sydd eu hangen i gyflawni eu rôl. Mae'n ategu cynllun PDR yr awdurdod, sy'n cael ei ddefnyddio gyda phob aelod o staff yr Adain Archwilio Mewnol.
- 16 Bydd Archwilio Mewnol yn ceisio cydweithredu'n effeithiol â'r archwilydd allanol, a sicrhau y gellir gosod y ddibyniaeth briodol ar weithgarwch yr Archwilio Mewnol.
- 17 Mae dull adrodd Archwilio Mewnol wedi ei nodi yn y Cytundeb Lefel Gwasanaeth, a bydd Archwilio Mewnol yn cydymffurfio â'r dull hwn gan mai dyma'r ffordd fwyaf effeithlon o gael canlyniadau ei waith.

- 18 Wrth gyflwyno pob aseiniad, bydd Archwilio Mewnol yn ystyried gwneud argymhellion ymarferol yn seiliedig ar ganfyddiadau'r gwaith, ac yn trafod y rhain â'r rheolwyr, fel bod y rheolwyr yn ymrwymo i gynllun gweithredu priodol ar gyfer gweithredu unrhyw welliannau i'r amgylchedd reoli.

ARGYMHELLIAD

- 19 Bod y Strategaeth Archwilio Mewnol 2011–2015 yn cael ei derbyn gan y Pwyllgor Archwilio.

AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU
Asesiad o Anghenion a Chynllun Archwilio ar gyfer 2012/13

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Asesiad Risg	Diwrnodau 2012/13	Sylwadau
Maes Risg – Rheoli a Llywodraethu Strategol					
1	Llywodraethu Corfforaethol	Y Trefniadau ar gyfer Cydymffurfio'n Gyfreithiol; Llunio Polisiâu a Phenderfyniadau; Cynllun Dirprwyo; Codau Ymddygiad – Y Swyddogion; Codau Ymddygiad – Yr Aelodau; Hyfforddiant ac Ymwybyddiaeth; Cyflogau'r Prif Swyddogion; Rheolau Sefydlog a Rheoliadau Ariannol; Gwrth-dwyll a Chwythu'r Chwiban; Polisi Amgylcheddol.	A		Mae'r Awdurdod Tân ac Achub wedi cymeradwyo Cod Trefn Llywodraethol Lleol a chyflwynwyd y Datganiad Trefn Llywodraethol Blynyddol 2009/10 i'r Pwyllgor Archwilio ym Mehefin 2011. Cadarnhaodd KPMG bod yr Awdurdod yn gyfoes â'r ddeddfwriaeth newydd a bod prosesau addas ar waith.
2	Cynllunio Gwasanaethau	Cynllunio Corfforaethol; Cynllun Lleihau Risg; Cynlluniau Uned Gwasanaeth; Cynllun Gwella; Moderneiddio; Ymgynghori; Asesu Risg; Cael Adnoddau a Chymeradwyaeth Ariannol; Uned Cydlynu Gwelliannau	B		Swyddfa Archwilio Cymru - Amlinelliad Archwiliad Ariannol 2010/11 - trefniadau priodol ar waith o ddefnydd yr Awdurdod o adnoddau ar gyfer diogelu'r economi, effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd. Mae'n cynnwys adolygiad o drefniadau allweddol rheolaeth ariannol a pherfformiad corfforaethol.
3	Rheoli Perfformiad	Rolau a Chyfrifoldebau; Gosod targedau; Casglu Data; Rheoli Ansawdd Data; Adrodd; Defnyddio Gwybodaeth Rheoli i gefnogi Gwelliannau i'r Gwasanaeth	A		Swyddfa Archwilio Cymru - Rhaglen Rheoleiddio Archwiliad Perfformiad Ebrill 2011 i Mawrth 2012 - i gadarnhau os oes gan yr Awdurdod drefniadau effeithiol a chadarn ar waith i atal a chanfod twyll. Archwiliad o'r Cynllun Gweithredu/Gwella Blynyddol a'r dangosyddion perfformiad.

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Asesiad Risg	Diwrnodiau 2012/13	Sylwadau
4	Rheoli Risg, Cynllunio rhag Argyfyngau, a Dilyniant Busnes	Polisi a Fframwaith; Rolau a Chyfrifoldebau; Hyfforddiant; Cofrestr Risg Corfforaethol; Integreiddio gyda'r Prosesau Rheoli; Peirianweithiau Monitro a Sicrwydd; Adrodd; Cynllunio rhag Argyfyngau; Asesu Risg; Dilyniant Busnes; Chwilio ac Achub mewn Trefi; Cydymffurfio â'r Ddeddf Argyfyngau Sifil 2004; Gweithio gydag Asiantaethau Partneriaethol a Busnesau Lleol; Fforymau Cydnerth; Cyfleusterau Cynadleddau Symudol;	A		Swyddfa Archwilio Cymru - Rhaglen Rheoleiddio Archwiliad Perfformiad Ebrill 2011 i Mawrth 2012 - i gadarnhau os oes gan yr Awdurdod drefniadau effeithiol a chadarn ar waith i atal a chanfod twyll. Archwiliad o'r Cynllun Gweithredu/Gwella Blynyddol a'r dangosyddion perfformiad.
5	Cydraddoldeb ac Amrywiaeth	Cydymffurfio â'r Ddeddfwriaeth; Polisiâu, Arferion a Gweithdrefnau; Cyfrifoldebau; Ymwybyddiaeth a Hyfforddiant; Rheoli Perfformiad.	C		
Maes Risg – Cyflwyno Gwasanaeth yr Ochr Weithredol					
6	Gweithrediadau'r Ystafell Reoli Ymateb i Ddigwyddiadau a'u Rheoli	Cydymffurfio â Lliniaru Risg Allweddol; Gweithdrefnau Anfon Allan; Blaenoriaethu Ymateb i Ddigwyddiadau; Monitro a Mesur Perfformiad; Staffio ac Adnoddau; Hyfforddiant Y System Rheoli Digwyddiadau.	C		Agenda Creu'r Cysylltiadau

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Asesiad Risg		Diwrnodiau 2012/13	Sylwadau
7	Gweithdrefnau Galwadau Ffug	Polisi a Gweithdrefn; Cofnodi a Monitro; Addysg; Cyfathrebu.	C			
8	Diogelwch Tân Cymunedol a'r Tasglu Llosgi Bwriadol	Cyfathrebu; Addysg; Cael adnoddau; Proffilio Risg; Gweithio gyda Busnesau, Awdurdodau Addysg Lleol, Ymddiriedolaeth Plant a Phobl Ifanc, Tîm Troseddwyr Ifanc, Gwasanaethau Tân ac Achub eraill; Prosiect systemau taenellu; Larymau mwg; Archwiliadau Diogelwch Tân yn y Cartref; Digwyddiadau Diogelwch Cymunedol; Mynd at Gerbydau	C			Yn ystod 2010/11 adolygwyd gwaith partneriaeth Diogelwch Tân Cymunedol. Barn yr Archwiliad oedd 'digonol'. Gwnaed archwiliad dilynol ym mis Mehefin 2012, ac ailaseswyd Barn yr Archwiliad fel 'Boddhaol'
9	Archwiliadau ac Ymchwiliadau	Cydymffurfio â Pholisïau; Rhaglen Arolygiadau; Asesiadau ar-lein; Cydymffurfio â rheolau adeiladu; Dyrannu trwyddedau/tystysgrifau; Incwm o archwiliadau a thrwyddedau	C			
10	Gweithio mewn Partneriaeth	Trefn Lywodraethu Partneriaeth Asesu Risg; Lleihau Trosedd ac Anhrefn; Partneriaethau Strategol Lleol; Cytundebau Ardal Leol; Awdurdodau Addysg Lleol ac eraill.	B			Yn ystod 2010/11 adolygwyd cydweithio yr Awdurdod gyda phartneriaid wrth werthuso'r trefniadau llywodraethol a digonolrwydd rheoliadau mewnol sydd wedi'u hymgorffori o fewn pob system gan ddarganfod unrhyw wendidau a meysydd risg posibl. Barn yr Archwiliad oedd 'digonol'. Gwnaed archwiliad dilynol ym mis Mehefin 2012 ac ailaseswyd Barn yr Archwiliad fel 'Boddhaol'

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg		Diwrnodiau 2012/13	Sylwadau
Maes Risg – Rheoli Pobl						
11	Iechyd a Diogelwch	Cydymffurfio â'r Ddeddfwriaeth; Polisiâu, Arferion a Gweithdrefnau; Cyfrifoldebau; Ymwybyddiaeth a Hyfforddiant; Rheoli Perfformiad; Monitro ac Adrodd ynghylch Digwyddiadau; Yswiriant (Atebolrwydd Cyhoeddus a Chyflogwyr)	B			
12	Rheoli Presenoldeb (lifrai a di-lifrai)	Cydymffurfio â Pholisi; Cofnodi, ac adrodd ynghylch absenoldeb; Gwybodaeth am Berfformiad	C		6	Swyddfa Archwilio Cymru - Adolygiad Cenedlaethol o Absenoldeb Salwch 2006/07. Gwnaed Ymchwiliad Arbennig yn 2011/12 ar faterion Adnoddau Dynol ac amser o'r gwaith yn lle cyflog (TOIL)
13	Hyfforddi a Datblygu Staff (lifrai a di-lifrai)	Gweithredu'r System Integredig Datblygiad Personol (IPDS); Asesu Sgiliau; Portffolios Datblygu; Adolygiadau o Ddatblygiad Personol; Arfarniad o Berfformiad; Cyfleusterau Hyfforddi; Cynlluniau Hyfforddi ar y cyd; Cynllunio ar gyfer Olyniaeth; Datblygu Arweinyddiaeth (Gwella'r Gwasanaeth); Hyfforddiant sy'n canolbwyntio ar Werth	C			Swyddfa Archwilio Cymru - gwaith perfformiad a gynlluniwyd ar gyfer 2011/12 - Astudiaeth Thema - Cynlluniau Adnoddau Dynol a'r gweithlu
14	Recriwtio a Dethol	Cydymffurfio â Pholisiâu a Gweithdrefnau Recriwtio; Cydraddoldeb a chynhwysiant; Gwiriadau cyn cyflogaeth; Rheoli Perfformiad.	C			Gwiriadau cyn cyflogi ee geirda, gwiriadau cofnodion troseddol fel rhan o archwiliad dechreuwyr/ymadawyr 2007/08

	Y Brif System a'r Is-system	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg	Diwrnodiau 2012/13	Sylwadau
Maes Risg – Rheoli Prosiectau					
15	Rheoli Prosiectau	Uned Arbennig ar gyfer Prosiectau; Rolau a Chyfrifoldebau; Blaenoriaethu Prosiectau; Asesu Risg; Cydydffurfio â Prince 2; Hyfforddiant mewn Rheoli Prosiectau; Monitro a Chyflwyno; Cyllido.	B	8	Cynigiodd Pennaeth yr Adran Cyfleusterau a Rheolaeth Logisteg Heddlu Gogledd Cymru fod Cyfrif Terfynol Gorsaf Dân Gymunedol y Rhyl yn cael ei asesu am afreoleidd-dra. Fel rhan o gynllun archwilio 2011/12, mae Gwasanaeth Archwilio Mewnol Conwy wedi adolygu'r contract hwn. Barn Archwilio - boddhaol
Maes Risg – Risgiau Ariannol a Thwyll Ariannol					
16	Cynllunio Ariannol a Rheoli'r Gyllideb	Trefniadau Cyllido Dyrannu Adnoddau Cynllunio Ariannol yn y Tymor Canolig Gosod a chymeradwy'r gyllideb Dirprwyaethau ariannol Hyfforddiant i Ddeiliaid Cyllidebau Monitro cyllidebau Rhagweld/Adrodd Ariannol	A		Amlinelliad Archwilio Ariannol 2010/11. Gwnaiff KPMG gadarnhau fod Datganiadau Ariannol yr Awdurdod yn cydydffurfio gyda'r gofynion statudol perthnasol. Bydd trefniadau'r Awdurdod ar gyfer gosod y gyllideb a monitro perfformiad ariannol yn cael eu hadolygu.
17	Y Gyflogres	Dechreuwyr, Ymadawyr, Newidiadau; Rheoli Taliadau; Ardystiadau; Cywirdeb; Monitro; Adrodd.	A	10	Archwiliad Dechreuwyr/Ymadawyr y Gyflogres 2007/08. Barn yr Archwiliad oedd boddhaol. Archwiliad y Gyflogres - newidiadau i gyflog 2008/09 - barn yr Archwiliad oedd boddhaol. Archwiliad y Gyflogres CAATS 2008/09 - barn yr Archwiliad oedd Da. Adolygiad o daliadau i ddiffoddwyr tân rhan amser (Sir Ddinbych) 2010/11 - barn yr archwiliad oedd Digonol. Adolygiad o daliadau i ddiffoddwyr tân rhan amser - adolygiad o'r drefn FIN8 electronig newydd - Barn yr Archwiliad - Boddhaol.

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Asesiad Risg	Diwrnodiau 2012/13	Sylwadau
18	Lwfansau Gweithwyr a'r Aelodau	Hawliadau, awdurdodi a phrosesu mewn perthynas â: Theithio a Chynhaliaeth; Gwobrau am Wasanaeth Hir; Adleoli; Lwfansau Preswyl; Lwfansau Meddygol; Lwfansau Perthnasol Eraill.	D		Adolygiad Archwiliad Mewnol o Lwfansau Aelodau 2005/06, barn yr Archwiliad - Da. Lwfansau staff wedi'u gynnwys yn Archwiliad y Gyflogres - newidiadau i'r cyflogau 2008/09.
19	Pensiynau	Hysbysu'r Awdurdod sy'n Gweinyddu; Gwirio newidiadau; Ffioedd heb eu Hariannu.	C		Cynllun Rheoleiddio 2007/08 - cadarnhaodd KPMG fod Datganiadau Ariannol newydd yr Awdurdod yn cydymffurfio ag anghenion Cyfrifon Pensiynau'r Gwasanaeth Tân.
20	Caffael a Phrynu	Strategaeth Gaffael; Effeithlonrwydd a Gwerth am Arian; E Gaffael; Cydymffurfio â Rheoliadau Ariannol a Rheoliadau Sefydlog Cytundebau; Gweithdrefnau Prynu a Thalu; Gwariant ar Gardiau Credyd; Gwariant ag Arian Parod.	B		Barn Blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru ynglŷn â gwerth am arian.
21	Strategaeth Gyfalaf a Chyfrifydda	Gosod/Cymeradwyo'r Strategaeth a'r Rhaglen; Monitro; Cyfalafu/ Awdurdodi Gwariant; Benthyca Darbodus; Cyfrifydda a Rheoli Asedau Sefydlog; Cofrestr Asedau Sefydlog; Prisio/Dibrisio Asedau; Yswiriant; Cynlluniau Mentrau Cyllid Preifat (PFI) yn cynnwys TAW.	A		Swyddfa Archwilio Cymru 2010/11 - Adolygiad o'r Cyfrifon Terfynol, Cofrestr Asedau Sefydlog ayb. 2008/09 - Adolygiad o Rheolaeth Ystadau fel rhan o Creu'r Cysylltiadau.

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Asesiad Risg		Diwrnodiau 2012/13	Sylwadau
22	Rheoli'r Fflyd a Thanwydd	Caffael/Prydlesu; Rheolaeth ac Unioniad Strategol; Cynnal a Chadw ac Archwiliadau; Materion sy'n ymwneud â Thanwydd a'r Defnydd ohono; Gwaredu; Yswiriant.	C		10	Adolygiad Archwiliad Mewnol o Danwydd 2007/08 - barn archwiliad Boddhaol. Cynllun Rheoleiddio 2007/08 - adolygiad KPMG o Reolaeth Ased Cerbyd a Thanwydd. Adolygiad o drefn gweithio Rheolaeth Fflyd mewn perthynas ag yswiriant cerbydau, trwyddedu, rhestr eiddo, stoc o ddarnau sbâr, archebion prynu, rhaglen gynnal a chadw a MOT, taflen waith, gwaredu eitemau, pryniant a gyrwyr/mecanig cerbydau. Adolygiad archwilio o Reolaeth Fflyd wedi'i gynnal yn 2011/12 - barn yr Archwiliad - Da.
23	Casglu Incwm a Bancio	Derbyn Taliadau; Incwm Grant; Incwm Praesept; Gweithdrefnau Casglu a Chyfrifydda; Incwm Amrywiol; Cydymffurfio â Pholisi Codi Tâl; Incwm o Dystysgrifau Archwilio; Diogelwch Arian a Bancio; Yswiriant.	C			Gwnaed Archwiliad Mewnol o'r drefn casglu, cofnodi a bancio incwm a gynhyrchwyd gan yr Awdurdod yn 2009/10. Barn yr Archwiliad - Boddhaol. Gwnaed asesiad dilynol yn Awst 2010 ac ailaseswyd Barn yr Archwiliad fel Da.
24	Storfeydd	Rheoli Stoc, Gwerth a Chofnodi; Prynu a Derbyn; Diogelwch yn y Storfeydd; Diogelwch y System TG; Gweithdrefnau Rhannu allan a Dychwelyd; Yswiriant.	D			Adolygiad Archwiliad Mewnol 2003/04. Barn yr Archwiliad - Da. Bwriedir gwneud archwiliad mewnol o'r Storfeydd yn 2012/13.
25	Diogelwch yr Offer a'r Stocrestr	Lefel y Stocrestr; Cofnodi ac Adolygu; Marcio Offer; Llogi Offer; Diogelwch Lleoliadau; Yswiriant.	C			Adolygiad Archwiliad Mewnol 2007/08. Wedi'i gynnwys yn archwiliad gorsafoedd system ddyletswydd rhan amser (Sir Ddinbych). Adolygwyd fel rhan o archwiliad gorsafoedd system ddyletswydd rhan amser (Ynys Môn a Gogledd Gwynedd) yn ystod 2011/12 (Boddhaol) a Wrecsam a Sir y Fflint 2012/13 (Da)

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg		Diwrnodiau 2012/13	Sylwadau
26	Costau Cyfleustodau a Cytundebau Gwasanaeth	Tendro a Gwerth am Arian; Monitro Costau; Cydymffurfio â'r Rheoliadau Ariannol.	C			
27	Menter Genedlaethol rhag Twyll Ariannol	Lawrlwythiad y Gyflogres; Lawrlwythiad y Credydwy; Ymchwilio i Allbwn yr Ymarferiad Paru Cenedlaethol.	A		4	Cydweddu data Menter Twyll Cenedlaethol (MTC) o ddata'r Gyflogres a'r credydwy i'w gynnal bob dwy flynedd. Archwiliad MTC 2009/10 - Barn Archwiliad - Da. Gwaith MTC wedi'i wneud yn ystod 2011/12. Barn Archwiliad - Da.
28	Prif Systemau Ariannol <ul style="list-style-type: none"> • Y Gyflogres • Credydwy • Dyledwy • Rheoli'r Trysorlys • System Gyfrifydda • Gwrth-dwyll 	Cyfanwydd, Cywirdeb a Dilysrwydd Trafodion; Cyfrifydda Cywir; Monitro ac Adrodd; Effeithlonrwydd; Gwerth am Arian; Dogfennu Systemau; Cydymffurfio â Rheoliadau a Gweithdrefnau Ariannol.	A		8	Gwneir yn flynyddol fel rhan o archwiliad systemau Cyngor Conwy. Adolygiad o System Credydwy ATAGC 2008/09, barn Archwiliad - Digonol. Bwriedir cynnal archwiliad yn 2012/13 i adolygu'r trosglwyddiad o System Gyfrifydda Ymrwymadau ATAGC i System AS400 Conwy, yn cynnwys System Cyfrifon sy'n Daladwy a'r Cyfriflyfr Cyffredinol. Mae Strategaeth Archwiliad Ariannol 2010/11 yn cynnwys adolygiad o Strategaeth Rheolaeth y Trysorlys.
Maes Risg – Enw Da a Hyder ymhlith y Cyhoedd						
29	Y Weithdrefn Gwynion	Polisi, Gweithdrefn ac Arferion Da; Cydymffurfio; Monitro ac Adrodd; Gwella Gwasanaethau; Iawndaliadau.	C			
30	Cyfathrebu Corfforaethol	Y Strategaeth Gyfathrebu; Marchnata a'r Cyfryngau; Cyfrifoldebau; Monitro Digwyddiadau	C			

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg	Diwrnodiau 2012/13	Sylwadau
Maes Risg – Technoleg a Rheoli Gwybodaeth					
31	Strategaeth a Rheolaeth TG	Datblygu Strategaeth a Chael Adnoddau; Fframwaith Polisiâu a Rheolaeth; Rheoli'r Rhyngrwyd ac Ebst; Cyfrifoldebau; Caffael a Datblygu TGCh; Yswiriant.	C	8	Gwnaeth yr archwiliad asesu faint o reolaeth sydd dros y prif beryglon ar gyfer cael mynediad i wybodaeth ar systemau TG y sefydliad ac adolygu'n benodol y meysydd canlynol ar gyfer cydymffurfio â safon diogelwch system gwybodaeth ISO 27000 <ul style="list-style-type: none"> Rheolaeth mynediad at wybodaeth y defnyddiwr Rheolaeth mynediad at wybodaeth ar gyfrifiadur Rheolaeth mynediad at wybodaeth cymhwysiad Monitro defnydd a mynediad at wybodaeth Rheolaeth cymhwysiad dros wybodaeth personol Swyddfa Archwilio Cymru - Gwaith perfformiad wedi'i gynllunio ar gyfer 2011/12 - astudiaeth thema ar Dechnoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu a Threfn Lywodraethol Gwybodaeth.
32	Rheoli Rhwydwaith	Diogelwch a Rheolaeth; Diogelwch Corfforol a Rhesymegol; Systemau Wrth Gefn ac Adfer wedi Trychineb; Perfformiad; Caledwedd, Cyfryngau, Topoleg; Diogelwch a Rheolaeth: Cefnogaeth i Reolwyr: Meddalwedd Cyfathrebu; Cysylltiadau Di-wifr.	C		Archwiliad o Reolaeth Rhwydwaith wedi'i wneud yn 2008/09. Barn yr Archwiliad - Boddhaol. Archwiliad o Ddiogelwch Technoleg Gwybodaeth 2010/11 - Barn yr archwiliad Boddhaol.
33	Telegyfathrebu (ac eithrio'r ystafell reoli)	Diogelwch a Rheoli; Diogelwch Corfforol a Rhesymegol; Systemau Wrth Gefn ac Adfer wedi Trychineb.	C		

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg	Diwrnodau 2012/13	Sylwadau
34	E Lywodraeth	Strategaeth; Cael adnoddau; Mentrau; Perfformiad.	C		Archwiliad Mewnol wedi'i wneud yn 2009/10 - nod yr archwiliad oedd gweld faint o reolaeth sydd dros risgiau yn y meysydd canlynol: <ul style="list-style-type: none"> • Gweledigaeth e-lywodraeth • Cydweithio ee rhwng awdurdodau • Anghenion cwsmeriaid • Ariannu • Atebion technegol • Medr - staff a sgiliau • Prosesau busnes • Y canolbwynt ar reolaeth strategol dros risgiau allweddol sy'n bygwth y rhaglen/gweledigaeth e-Lywodraeth Barn yr Archwiliad - Da.
35	TG yr Ystafell Reoli	Ffonau Symudol; Systemau Radio; Systemau Galw Allan; Diogelwch Corfforol; Systemau Wrth Gefn ac Adfer wedi Trychineb; Monitro Perfformiad.	C		
36	Diogelu Data / Rhyddid Gwybodaeth	Cydymffurfio â'r Ddeddfwriaeth; Ymwybyddiaeth ymhlith y Staff; Ceisiadau am Wybodaeth; Monitro a Pherfformiad.	C		Archwiliad wedi'i wneud yn ystod 2009/10 i weld a yw gweithgareddau'n ymwneud â phrosesu data personol yn cael eu gwneud yn unol â pholisïau a threfn gweithio diogelu data yr Awdurdod, ac os oedd y prosesu yma yn cwrdd â gofynion y Ddeddf Diogelu Data 1998. Barn yr Archwiliad - Boddhaol. Archwiliad Deddf Rhyddid Gwybodaeth wedi'i wneud yn 2010/11 i sicrhau cydymffurfiaeth gyda'r gofynion statudol o'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Barn yr Archwiliad - Boddhaol. Gwnaed archwiliad dilynol ym Medi 2011 ac ailaseswyd Barn yr Archwiliad fel Da.

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Asesiad Risg		Diwrnodau 2012/13	Sylwadau
Maes Risg – Systemau Eraill						
37	Gweithrediad y Ffreutur	Cytundeb a Monitro; Hylendid Bwyd a Glanweithdra; Hyfforddi Staff; Casglu Incwm a Bancio; Gweithdrefnau Archebu.	C			
38	Cronfeydd Lles	Gweithdrefnau Ysgrifenedig; Cofnodion y Cronfeydd Lles; Cysoniad Banc; Archwiliadau Annibynnol.	D			Archwiliad o'r Cronfeydd Lles wedi'i wneud yn 2008/09. Barn yr Archwiliad oedd Anfodhaol. Archwiliad dilynol wedi'i gynnal yn 2009/10 - Barn yr Archwiliad - Digonol.
<p>Asesiadau Risg - Mae'r Asesiad o Anghenion yn dogfennu pob prosiect, ac mae'n dyrannu Graddiad Risg mewn perthynas â phob maes archwiliadwy, yn seiliedig ar lenwi matrices risg sy'n cael ei gadw ar System Cynllunio Archwiliadau a'r Amgylchedd Reoli (APACE) yr Adain Archwilio Mewnol. Yr Asesiad Risg sy'n pennu graddiad y risg ac amledd pob archwiliad wedi hynny. Lle nad yw rhyw faes wedi cael ei adolygu'n ddiweddar gan yr Adain Archwilio Mewnol na Swyddfa Archwilio Cymru, rhoddir Graddiad 'C' wrtho hyd oni fydd archwiliad wedi ei gynnal, a bod modd gwneud barn wybodus yn ei gylch. Y Graddiadau Risg cyfredol yw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Graddiad Risg A - Risg Uchel sy'n gofyn am Adolygiad Blyneddol • Graddiad Risg B - Risg Uchel sy'n gofyn am adolygiad bob 2 flynedd • Graddiad Risg C - Risg Canolig sy'n gofyn am adolygiad bob 3 blynedd • Graddiad Risg D - Risg Isel sy'n gofyn am adolygiad bob 4 blynedd 						